

Undersøkelse blant medlemmer av Holistisk Forbund:

Sosial profil og plass i samfunnslivet

Våren/sommeren 2011 ble det gjennomført en elektronisk spørreundersøkelse blant Holistisk Forbunds medlemmer. Undersøkelsen var utarbeidet av KIFO (Stiftelsen kirkeforskning) og sendt ut med assistanse fra Holistisk Forbunds sekretariat. Av om lag 600 utsendelser ble ca. 200 utfylte skjemaer returnert. Undersøkelsen er del av et forskningsprosjekt som undersøker den norske alternativbevegelsens plass i samfunnet.

Av Pål Ketil Botvar, forsker Kifo

Den store religions-undersøkelsen fra 2008 viste at 17 % av den voksne befolkning svarer bekreftende på utsagnet "Jeg forholder meg ikke til en bestemt religion, men anser meg selv for å være en åndelig person som er interessert i det hellige eller det overnaturlige". Dette kan oppfattes som et grovt mål på andelen nordmenn som har en alternativ-åndelig orientering". Samtidig er det bare 3 % av befolkningen som sier de har en tilknytning til religiøs virksomhet som ikke omfattes av de etablerte religionene. Omregnet til personer utgjør dette anslagsvis 100.000. Religions-undersøkelsen fra 2008 er nærmere beskrevet i boken "Religion i dagens Norge – mellom sekularisering og sakralisering". Forfatterne av boka er av Botvar, PK. Og Ulla Schmidt (red). Universitetsforlaget 2010.

Utvalget på ca. 200 medlemmer i Holistisk Forbund kan sammenliknes med data fra en tilsvarende undersøkelse blant personer tilknyttet Alternativt Nettverk og bladet Visjon (Antall=488). Enkelte av spørsmålene kan også sammenliknes med data for hele befolkningen (Religionsundersøkelsen 2008). For enkelhets skyld omtales medlemmene av Holistisk Forbund som HoF-utvalget og de øvrige som AN-utvalget. Nedenfor gjengis noen hovedfunn fra undersøkelsen.

Sosial profil

Av Holistisk Forbunds (HoF) medlemmer er 27 % menn og 73 % kvinner. Dette er omtrent den samme fordelingen som man finner i alternativ-bevegelsen generelt (AN-utvalget). 20 % av medlemmene befinner seg i aldersspennet 16 til 39 år, 55 % er mellom 40 og 59 år, mens 25 % er 60 år eller mer. Dette samsvarer med det vi finner i AN-utvalget. Sett i forhold til den generelle befolkningen er unge mennesker underrepresentert og middelaldrende overrepresentert i den organiserte delen av alternativ-bevegelsen. Andelen 60+ er omtrent den samme som i befolkningen i stort.

Medlemmene av Holistisk Forbund er bosatt ulike steder i landet. 42 % oppgir at de bor i en større by, 22 % bor i en mindre by, 22 % bor på et tettsted, mens 15 % oppgir at de er bosatt i det som kalles spredtbygd strøk. Fordelingen på by-land er dermed ikke ulik den vi finner i alternativ-bevegelsen samlet. Det er heller ikke store avvik fra fordelingen vi finner ellers i befolkningen.

Religiøs tilknytning

Nesten alle i utvalget oppgir at de tror på en Gud eller en upersonlig høyere makt eller kraft. Utsagnene om Gud som får høyest oppslutning er disse: "Jeg tror på en Gud som er tilstede overalt i naturen" (72 % tilslutning), "Jeg tror på en upersonlig høyere makt" (60 % tilslutning). Et

flertall tror også på en form for tilværelse etter døden.

55 % forteller at de i barndoms-hjemmet fikk en kristen oppdragelse, mens 25 % angir at de har fått en oppdragelse preget av en spirituell religiøs form.

Bare omkring 1 % deltar hyppig i kirkelige gudstjenester. 6 % oppgir at de besøker en kirke omtrent en gang i året.

En tredel oppgir at de for tiden er med i et religiøst eller spirituelt fellesskap.

På spørsmål om hva slags type ritualer man ønsker å benytte ved markeringen av viktige begivenheter i livet, slik som fødsel eller samlivsinngåelse, oppgir den største gruppen at en vil benytte seg av HF sine ritualer (27 %). Omkring 20 % oppgir at en vil benytte seg av Den norske kirkes ritualer, mens en tilsvarende andel vil utvikle sine egne ritualer. 18 % vil ikke markere slike hendelser, 8 % vil benytte andre typer ritualer og 7 % vil ty til Humanetisk Forbunds ritualer i slike sammenhenger.

Arbeid og utdanning

Av medlemmene i HF har 60 % ordinært lønnsarbeid som sin hovedbeskjeftigelse. 45 % er medlem av en fagforening. Omkring en tredel av medlemmene oppgir at de driver en eller annen form for alternativ terapivirksomhet. Dette kan dreie seg om akupunktur/healing, aroma-massasje, fotsoneterapi, håndanalyse, kinesiologi, åndelig veiledning etc. Antallet terapeuter er noe lavere i HF enn i Alternativ Nettverk-miljøet.

75 % av medlemmene har i løpet av de siste årene benyttet seg av alternativ terapi for egen del. Det er langt flere som selv benytter denne typen terapi enn det er som tilbyr slike tjenester til andre.

De fleste som driver en form for alternativ terapi oppgir at de

benytter et åndelig element i behandlingen. Av de som tilbyr slike tjenester hevder ca. 30 % at behandlingen ikke er avhengig av et slikt element. Flertallet av behandlerne er med andre ord avhengige av å benytte et åndelig element i behandlingen.

Blant HoFs medlemmer sier 80 % at arbeid er meget viktig del av deres liv, mens hele 95 % sier at familien er det. Religion/ åndelighet er viktig for 95 %, mens

Blant de alternative som er i ordinært lønnsarbeid er omkring 70 % tilknyttet utdannings-, sosial- og helsesektoren.

Hele 63 % av HoFs medlemmer har høyere utdanning av minst 3 års varighet. Bare 4 % har grunnskole som eneste utdanning. Utdanningsnivået er dermed betydelig høyere enn i befolkningen generelt, der omkring 50 % har høyere utdanning, mens ca. 10 % bare har grunnutdanning.

Holdninger til politikk og samfunn

75 % oppgir at de er meget eller noe interessert i politiske spørsmål. Det politiske engasjementet er i stor grad rettet mot miljøvern og økologi. 75 % mener vern av naturen må gå foran økonomiske interesser, mens 85 % er villig til selv å redusere

forbruket av miljøhensyn. 30 % er dessuten medlem av en miljøorganisasjon.

En tredel av medlemmene driver frivillig arbeid for en organisasjon. Det vanligste er å drive frivillig arbeid for en religiøs organisasjon eller en kulturell forening.

Andel som har tillit til samfunnsinstitusjoner:

Stortinget 65 %, næringslivet 44 %, domsstolene 72 %, utdanningssystemet 69 %, offentlig helsevesen 64 %, Den norske kirke 20 % og miljøorganisasjoner 85 %.

Medlemmene av HoF har større tillit til alle typer samfunnsinstitusjoner enn hva vi finner den øvrige befolkningen. Det eneste unntaket er kristne kirker, hvor graden av tillit er omtrent den samme blant HoFs medlemmer som i befolkningen i stort.

Ved siste nasjonale valg stemte ca. 60 % av medlemmene på etablerte partier som befinner seg på sentrum/venstresiden, mens 25 % stemte på etablerte partier på politikens sentrum/høyreside. I tillegg oppga 15 % oppgir at de stemte på Miljøpartiet de grønne.

I løpet av høsten 2012 er det ventet en rapport som presenterer resultatene mer i detalj og hvor en i tillegg trekker inn kvalitative intervjuer med representanter for alternativbevegelsen.

Samfunnsforsker Pål Ketil Botvar er ansvarlig for undersøkelsen ved KIFO.

